

TARYBINIS ROKIŠKIS

LRKP) BOURŽUOZIS OPOROS IR SPERDITIJOS VYDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Mr. 1 (165) 1946 m. sausio 3 d. Kaina 20 kp.

TSRS Liaudies Komisarų Taryboje

J. V. Stalinas priėmė poną Czian Zin - Go

TSR Sąjungos Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu kovo mėnesio aštuonioliktą dieną vyks TSRS Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas generolas J. V. Stalinas priėmė poną Czian Zin - Go asmeninį generalissimo Čen Bia - Čan.

Gruodžio mėn. 30 d. TSRS Pasikalbėjimo dalyvavo TSRS Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas generolas J. V. Stalinas priėmė poną Czian Zin - Go asmeninį generalissimo Čen Bia - Čan. Kai ši atstovų.

Lietuvių tauta naujuoju keliu

1940 metais liepos mėn. 14 - 15 d. Lietuvoje įvyko rinkimai Liaudies Seimui. Šie rinkimai turėjo nospaustą, palyginti su anketyvesniais rinkimais, turinį ir reikšmę. Čia apgaulingos deklaracijos ir neįvykdomi buržuazinių partijų įprastiniai pažadai duoti liaudžiai visokių gėrybių buvo nustumti dviejų kordinalių klausimų: 1) dėl Lietuvos paskelbimo Tarybine Socialistine Respublika ir 2) dėl Lietuvos TSRS įstojimo į Tarybų Sąjungą sąjunginės respublikos teisėmis.

Rinkimuose dalyvavo milžiniška gyventojų dauguma — 95,51% rinkėjų prieš 38% rinkėjų, faktiniai dalyvavusių pracinuose rinkimuose. 99,19% rinkėjų balsavo už Lietuvos Darbo Liaudies Sąjungos kandidatus. Ir tai natūralu, nes klausimai buvo aiškūs, visiems suprantami, daugiau ar mažiau palietė kiekvieną lietuvį. Vadinau, balsuodamas už Lietuvos įstojimą į Tarybų Sąjungą šalininkas, jis tuo pačiu apibrėžė ir savo pažadas ir tą klausimą. Savo balsavimu 1940 m. lietuviai tauta bene pirmą kartą per visą savo istoriją galėjo laisvai išreikšti savo valią ir savo siekimus visuomenėje, kaip tauta, ir, pasinaudodama šia galimybe, pateikė sau tarybinės valdžios sistemą.

Reakcioneriai, tarybinės valdžios sistemos priešai teko rezultate būti įstumti. Net liberaliniai demokratiniai sluoksniai nuostebtai traukė pečius. Nesugebėdami surasti ir netgi nenorėdami rasti uždangos teko lietuviai tautos psichiką priešais konkrečios jos gyvenimo sąlygos, jie siekė apsimetinti paties rinkimus, balsavimo procedūrą. Bet ir čia tie žmonės susilaukė šliaukio: tikras rinkimų demokratiškumas nedavė jokių realių pagrindų jiems susiekti. Ir vis dėlto tai neturėjo reikšmės spaudai skelbti priešiškus straipsnius ir remtis juose, kaip jai ir prietars, redakcijose pristatant faktais.

Stebėtis čia nestenka. Atvirkiškai būtų nuostabu, jeigu, sakysim, ne, reakcinė, o bent liberaliniai buržuaziniai spauda būtų sutikusi teigiamai šiuos rinkimus, ir tikrai: kiek urisė buvo padėta liaudžiai politikai apgauti, propagandai ir agitacijai, mokykliniam auklėjimui, religiniam poveikiui, administraciniam sprendimui ir t. t. Ke-

kie šmeižtų kalbami buvo suverstiti prieš TSRS, prieš Tarybų valdžią. Šonku net išvardinti virai smetoninės vyriausybės priemonės Lietuviai tautai pavelti, kad atimtų jai bent kas nors sužinoti tiesę apie tikrąjį gyvenimą Tarybų Sąjungoje, kad atitvertų Lietuvius nuo mažiausios tarybinės kultūros įtakos. Šiuo tikslu ji siekė maksimaliai izoliuoti Lietuvą nuo TSRS ne tik politiniu ir kultūrinu, bet ir ekonominiu atšvilgiu.

Atrodė, nėra kasalų, nėra kelių, kuriems galėtų išsivytinti lietuviai tautos ryšiai su Tarybų Sąjunga. Tačiau gyvoji tikrovė žiauriai pasijokė iš tų, kurie taip išsijusę dirbe lietuviai tautos suomeni užtemdyti, iš tų, kurie visomis įėjomis siekė skepyti liaudžiai ausingumą ir abejingumą. Pirmajai progai pasitaikius lietuviai tauta garbiai pareiškė noriu būti Tarybų Sąjungos nariu! Šiai kas stūmė ir dabar slūgsta tarybinės valdžios formos priešais.

Kurios skatinamosios prieštartytys stūmė lietuviai tautą į tarybinės santvarkos kelį, į jos įstojimą TSRS sudėty? Prieštardų daug ir labai įtikinamų. Kad jos rimter, suprantama kiekviciam lietuviai, nes nuo pat kėdikystės jam buvo akiepijama mintis, kad vestingiausias dalykas yra jo kraštie nepriklausomybė, jo didybė. Tačiau tai „nepriklausomybė“, kuri turėjo Lietuvai, imitiniams žmonėms keldavo abejingumą nepasitikėjimą dėl jos tikrove, nes faktai per daug jai prieštaravo. Nespejo respublika susiorganizuoti, o vyriausybė susitvarkyti savo santvarkoje — Kėdnieje, kaip lenkų generolas su kariuomene būria užgrobė Vilniaus, išvarė Lietuvos vyriausybę, ir Lietuvos sesias buvo prijungta prie Lenkijos, o Lietuva neteko didžiausios ir prameciausiai miesto. Paderumo dešimt spauda urpūti patirkusavo, ir tuo reikšias paibaigė. Disziplinos valstybės — globėjos pirštie nepriteje pamintama Lietuvos teisėms atstatyti, nes ir upuolikas buvo jų gėbejamas ir, tur būti, labiau vestinamam, kaip atkaklius Tarybų Sąjungos priešais.

Hitleriai atėjus prie valdžios Vokietijoje, Lietuvoje, „nepriklausomybės“ vanduo dar labiau nublaškė. 1939 m. Hitleris už-

grobis Klaipėdą, o Lietuvos vyriausybė, kupina baimės dėl savo gyvavimo, džiaugėsi, kad užgrobimas apsiriboje vien tik Klaipėdos kraštu ir sutagimi, kuri iš esmės įjungė Lietuvos ekonomiką į visą Vokietijos planą. Aš nenoriai apkaltinti tuo metu egzistavusių vyriausybę tuo, kad ji nenorėjo nieko daryti savo šalies apginti, o tik iliustruoti tariamą tuometinės Lietuvos „nepriklausomybės“ pobūdį.

Būtų klaidinga manyti, kad lietuviai tauta neriekie tikres nepriklausomybės. 1919 m., išvarius vokiečius kariuomene, Lietuvoje buvo paskelbta tarybų valdžia, kuri sudarė sąjungą su Tarybų Baltarusija. Tačiau tikroji Lietuvos nepriklausomybė greičiau buvo likviduota Antantės ir jos pakviestas vokiečių kariuomene. Buržuazinės Europos spaudos kalba tų buvo pavadinata Lietuvos „nepriklausomybės atstatymu“.

Šalies politika ir ekonomika vystėsi antinakai su istoriniais sąlygomis. Po tarybų valdžios sutruktūvime buvo organizuota demokratine vyriausybė. Jak negalima buvo po tarybinės valdžios tuojuan pereiti prie faktinai režimo. Ji egzistavo neilgi. Matyti, čia patvirtėte bendras Pabaltijo šalių vystymosi kelias: tarybų valdžios užgimauzimas — demokratija (taip pirinamoji valdžios forma) — faktizmas. Matoma, tai kuriems demokratijos „gynėjams“ faktizmas yra labiau priimtinas, nes kiekviena demokratija bent per nage juodymą, bent dėl akių, turi ką nors daryti liaudies interesams. Faktizmas teikių uždavinijų sau dargi nestato. Šiai kodėl faktizmas mažiesios šalyse skatinamas didžiųjų „demokratijos globejų“.

Faktizmo režime, Smetonos režime įvedimas Lietuvoje paverte Lietuvos vokiškoje kaptale mažiamajam karui. Vokiečiai nesitenkino Lietuvos ekonomikos pajungimu save planui. Jie metėdėkai skverbėsi į visas Lietuvos gyvenimo tarpelius, pritaikydami Lietuvai, kaip pavadarė Tarybų Sąjungai atpūti, ko jie iš esmės ir neslopė ano Smetonos, kaip nuo savo vie-

zaime. Atvirkiškai Lietuvos teritorijos paruošimas karui tikslams lyg ir pateiktas vokiečių skverbimais į visą Lietuvos gyvenimą tarpelius. Tokie būdai vokiečiai šovė du kikius: 1) ruošė karą pavadarė ir 2) patylomis pritaikė Lietuvai būti vokiečių užaugaria.

Smetonos vyriausybė metė pavojų, grėsusį nepriklausomai Lietuvos egzistencijai, ir iš esmės nesipriešino vokiečių agresijai, stengėdamasi pateikti Hitleriui, kurie remiami ji dabar patį egzistavo. Vienintelė Smetonos ir jo šalininkų vilnis buvo, kad jie ir vokiškoje fašizmo viešpatavime sąlygomis ta ar kita forma pasilikie prie valdžios ir vandies kuria nors liaudies praktise dalytu. Iš aukštai minėty faktų ryškiai matyti, kas slėpėsi po Lietuvos „nepriklausomybės“ skratute.

Smetonos vidaus politika, natūraliai, atliko usalenio politiką. Ją sudarė vokiškojo fašizmo sekimas, jo pritaikymas vietinėms sąlygomis. Dabar net akleji mato, kad fašizmas su jo ideologija ir politika — tai baisi visuomeninė blegybė, prigimdyta imperializmo gadynės. Kas pabuvojo plėtojus tas savo akimis matė, kaip didžiulį medį — pušį, ąžuolį, kiparių aprižo parazitinis augalas su šyvalais žaliais lapais. Savo atšebais jis glaudžiai prispaudžia prie medžio, gaunamas spenelias įdurtibia žiėven ir šulpia jo syvus. Išgelbėti medį nuo praitties galima tikslai sunaikinus parazitinį augalą. Fašizmas tai valstybinio medžio parazitas. Ir jeigu tauta laiku jo neunakins, jis neunakomai prives šali prie didžiausių nelaimių. Patyrimams parodė, kad fašizmas lygiai pražtingas tiek didžiosioms, tiek ir mažiosioms šalims.

Neturėdami mažiausio noro žadinti kūrybines liaudies jėgas, atvirkiškai, sąmoningai jas užmigdydami, kad lengviau būtų paverti žmones paklusnia banda, — faktinai lyderiai, kaip, pa vyzdžiu, Vengrijoje, Rumunijoje ir t. t., įlutusai rekė: „Didžioji Vengrija! „Didžioji kumunija! Tai buvo juokinga. Tačiau už šio balagano ir slėpėsi visas faktinis niekšingumas.

Kal dėl Smetonos, tai jis neturėjo net tos butafonijos žvabriu sias jo siekimas buvo pridengti, kiek galimas, savo priklausomybę nuo Hitlerio, užmaskuoti ją nuo lietuviai tautos. Uždavinys sunkus tas.

Ir iš esmės neįvykdomas, nes vokiečiai lino ir skverbėsi į visas spragas, užgrobė bankus o per juos ir pramonę (medis, urno prekybą, užtvindė šalį su o literatūra, kino filmomis ir iš viso įstojai Lietuvos ne blogiau kaip namuose. Trumpiau kalbant: vyko galimas dalykar, ne visai pakalbėjimas paprauto žmogaus akiai, bet neunakdomas Lietuvos vokištinimo procesas.*.

Santykių tarp Vokietijos ir Lietuvos vystėsi ne tik faktiškai (Smetonos prašymas Hitleriui įvesti vokiečių kariuomenę į Lietuvą), bet ir formalus Lietuvos pavertimo vokiškoji kolonija krypim. Jeigu Smetona, matydamas visą tą pavojų, net ir būtų panorėjęs užkirti jam kelią, tai jis, neturėdamas nei medžiaginių nei karinių išteklių, o svarbiausia, neturėdamas moralinės lietuviai tautos paramos, nebūtų galėjęs priešintis vokiečių agresijai. Smetonai prisiliko vlenas kelias, kurio jis ir rėjo: ne priešinamasis, o visos šalies gyvenimo sudėtinimas su vokiečių reikalavimais ir visiškai paklusnumas Hitleriui. Tokia „politika“ jis galvojo prailginti „nepriklausomai“ Lietuvos gyvavimo iliumą.

Natūralu, kad tokia vyriausybė negalėjo pateikti laisvės. Tai vyriausybė negalėjo ir nenorėjo tarnauti lietuviai tautos interesams. Štai, egzistavimas vyriausybės interesai buvo glaudžiai susiję su vokiečių interesais, o jos dvariniai poreikiai buvo giminingi hitleriams. Vėdinau, visa vyriausybė smetoninės vyriausybės politika re mesi kad dalykai, de žmogų pralėbimui, sistemingai liaudies apipiešimui, jos tautinės kultūros smaugimui ir visokerpius nuskarėdama. Tur būt, nėra šalies, tiek Europoje, tiek ir Amerikoje, kur nebūtų išsiblat-

(Perkelta į 2 psl.)

*. Kaip paaiškėjo iš dokumentų, kuriuose amerikiečių kaltintojas pateikė Nienbergo procese, vokiečiai projektavo visaiškai sudakinti Pabaltijo valstybes ir perkelti jų tautas, ypač lietuvius — į Baltarusiją. Rosenbergio instrukcijos šiuo klausimu samę praktikoje sudarė lietuviai tautos naikinimas. „Kolonijines problemas išsprendimas, — rašė jis, — ne šalis jo siekimas buvo pridengti, kiek galimas, savo priklausomybę nuo Hitlerio, užmaskuoti ją nuo lietuviai tautos. Uždavinys sunkus tas.“

M. KALININAS

Lietuvių tauta naujuoju keliu

(Atkelta iš 1 pusl.)

ką lietuviai emigrantai, pabėgę sieti iš savo gimtosios šalies ne tik nuo politinių persekiojimų, bet dar paprasčiau — nuo bado. Ne geresnioje padėtyje buvo ir lietuvių inteligentija, ypač pažangioji. Galimybė gyventi ir kvėpuoti buvo tik emigracijoje, nes gimtojoje šalyje jiems nebuvo darbo, ir faktiškai jie liko kiekvieną dieną mirti. Faktiškai smaugioji aprašė lietuvių tautą ir lėmė jai neišvengiamą prašū.

Tekles yra priežastys, dėl kurių lietuvių tauta balavo už Lietuvos įstojimą į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą.

Suprantama, balsavimo metu lietuvių tauta vadovavosi tik tomis nepakeliamomis sąlygomis, kuriose jai teko gyventi, bet ji pilnai atsisvejo ir į tas pirmenybes, kurias jai suteikia tarybinė santvarka.

Vienas svarbiausių veiksnių yra tai, kad lietuvių tauta įstojusi į TSRS Sąjungos sudėtį, įgijo tikrą nepriklausomybę. Priešai atkakliai tvirtina, kad Lietuva priklausoma, kadangi ji yra Sąjungoje viena iš 16 respublikų. Tačiau visa tai yra priešais pasakos.

Kodėl maonistiniai žurnalistai ir trestus, sindikatus ir koncernus? Šakys kad čia grynas apkačiavimas — padidintas pešnas nuo menopolijų. Taip, tai teisinga. Tiesa, kai kas iš pasitarinčiųjų klasių veidmainiškai smerkia juos už tai „doroviniškas“ sumetimais. Bet tik darbininkų organizacijos tikrai kovoja su jais. O trestai, sindikatai ir koncernai vystosi ir atspėja. Tačiau nė vienam maonistui neatleista į galvą mintis, kad jis netenka savo gamybinės nepriklausomybės.

Duosiu kitas pavyzdžius. Darbininkai ir tarnautojai vienu jungia ir profesinės sąjungas. Kas sakys, kad jie dėl to netenka savo asmeninės laisvės ir nepriklausomybės? Dar labiau, kiekvienas valstybės darbininkas bei tarnautojas profesinės sąjungos slekia būd tarpininkines profesinės organizacijos narius. Ir tai valstiškai natūralu, nes kiekvieną jų supranta, kad tik tokiu būdu ji gali apginti savo asmeninę laisvę ir nepriklausomybę.

Toliau. Valstietis, saugodamas savo gerovę, stoja į kooperatyvą, o sukūręs šalyje kooperatyvinius susivienijimus užkegia ryšius su kitų šalių kooperatyvinėmis organizacijomis, ir jau egzistuoja tarpininkines kooperatyvų susivienijimas — „aljansas“. Tik tai lupkiantojai, supirkėtojai ir spekuliantai gali leisti krokodilo asaras dėl to, kad susijungiantieji kooperatyvus valstietis naudoja būvę nepriklausomais šeiminiškais.

Kiekvienas susivienijimas yra organizacija, kuri vienu ar kitu mastu apriboja atskirą asmenį. Pavyzdžiui, tas pats valstietis, įstojęs į kooperatyvą, įparei-

goja visą savo prekę produkciją arba jos dalį atiduoti kooperatyvui. Tai lyg apriboti valstietėlio laisvę realizuoti savo produktus. Faktiniai kooperatyvas garantuoja jį nuo supirkėjo savivaldimo.

Į TSRS įstojus 16 sąjunginių respublikų su tam tikru, bet lygiu visumu, savo suvereniteto apribojimu. Jos sudaro vieną sąjunginę valstybę su įvairia tautine kultūra, su įvairia tautine forma kultūra ir istorine praktika. Tik tarybinė sistema ir leninistinė socialistinė tautinė politika užtikrina ir garantuoja joms nesugrišiamą vienybę ir tikrą draugystę, realią laisvę ir ir nepriklausomybę Saugodama visuomenę, tarybinė sistema ir leninistinė — socialistinė tautinė politika suteikia kiekvienai respublikai, kiekvienai tautybei atskirai visišką galimumą neribotai vystytis.

Štai ką šiuo klausimu sako draugas Stalinas:

„Tarybų valdžia nėra valdžia, nutrukusi nuo liaudies, — atvirai sako, ji yra vienietiška savo rėmimo valdžia, išėjusi iš rusų liaudies masių ir brangi, artima joms. Tuo kaip tik ir paaiškinama ta nematyta jėga ir stangrumas, kuriuos paprastai rėdė tarybų valdžia kariusiais maitinimais. Reikia, kad tarybų valdžia pasidarytų tiek pat brangi ir artima Rusijos pakraščiu liaudies masėms. Bet tam, kad ji pasidarytų artima, tarybų valdžia turi pirmausia pasidaryti joms suprantama. Dėl to, būti na, kad visi tarybiniai organai pakraščiuose, taisyklai, administracija, škie organai, betarpiškos valdžios organai (o tai ppat partijos organai, būna kiek galima sudaromi iš vietinių žmonių, žinančių vietos gyvenimo būdą, papročius, kalbą, kad prie šių institutų būtų prieraukiami visi geriausi žmonės iš vietinių liaudies masių, kad vietinės darbe masės įtrauktų į visas šalies valdymo sritis, įskiriant ir kariuomenės formučių sritis, kad masės matytų, jog tarybų valdžia ir jos organai yra jų pačių pastangų rezultatas, jų sąjonių įtikinėjimas. Tik tokiu keliu galima sukurti sąsugiamamą dvasinį ryšį tarp masių ir valdžios, tik tokiu keliu galima padaryti tarybų valdžią suprantamą ir artimą pakraščiu darbe masėms.“)

Tai ne deklaracija, o direktyva, įstatymas kiekvienam komunistui, tarybiniam darbuotojui, specialistui, dirbančiam sąjunginėje respublikoje. Diežiulis mūsų partijos darbas kuriant ir stiprinant daugiatautę valstybę, buvo apvainikuotas visišku pasisekimu.

*) Stalinas „Marksiškas ir tautinis kolonializmas klausimas“, 1935 m. leidimas. Straipsnis „Tarybų valdžios politika tautiniu klausimu Rusijoje“, pusl. 61 — 62.

Apie tai draugas Stalinas kalbėjo:

„Nebuvimas eksploatatorių klasių, esančių pagrindiniais tarpininkais pektynių organizatoriais; nebuvimas eksploatatorių, kultivuojančių savitarpinį nepasitikėjimą ir kurstančios nacionalistines sistras; buvimas prie valdžios darbininkų klasių, esančių kiekvieną pavergimo prieš ir išlikimu internacionalizmo idėjų neštėjai; faktinis savitarpinės tautų pagalbos ir vienybės visose škiuose ir visuomeninio gyvenimo srityse; pagaliau, TSRS tautų nacionalistinės kultūros, tautinės savo formos, socialistinės savo turinio, sukleitėjimas, — visi tie ir pasisekė j juos veiksmiai privedė prie to, kad pagrindiniai pasisekė TSRS tautų veidas, diene jese savitarpinio nepasitikėjimo jausmas, išsivystė jese savitarpinės draugystės jausmas, ir susitvarkė, tekiu būdu, tikras broliškas tautų bendradarbiavimo vieningos sąjunginės valstybės sistemoje.

Rezultate mes dabar turime pilnintinai susidėjusią ir išlaikantį visus bandymus daugiatautę socialistinę valstybę, kurios tvirtumui galėtų pavydėti bet kuri tautinė valstybė bet kurioje pasaulio dalyje“ **.

Didžiojo Tėvynės karo metais didžiuliose bandymuose buvo patikrinta Tarybų sąjungos tautų susijungimo jėga leninistinė atilinėse politikos pagrindais. Karas su fašistine Vokietija ir jos satelitais vėzdžiai darode, kaip brangi Tarybų sąjunga kiekvienam sąjunginiam tarybiniam respublikai. Priešais užėmė visą Lietuvą ir nuėjo toli už jos ribas į šlytas. Atrode, kraštas žuvo po vokiškųjų fašistų batų. Bet toli nuo Lietuvos sėgų, prie Orolo vienas sąjunginys Kaunojoje Armijoje kovėsi lietuvių divizija. O Tarybų sąjungos sostinėje — Maskvoje buvo Lietuvos vyrų sąjybė, kuri ragio ir organizavo, alex ta buvo gėjimas, Lietuvos viduje sugėbančias kovoti jėgas.

Kiek betruksmavo vokiečių armijos būgėnai, kiek besistengė fašistinė propaganda iškraipyti tikrąjį patiesi kontusė ir tarybinę armiją užaugaryje, kokius žiaurumus beparvaste gestapas prieš tarybinis patulietus, lietuvių tauta girdejo ir matė, kad vyksta žiauri kova dėl jos išvadavimo. Tai, be abeje, skiepė jai didesni tikrumą dėl pergalės, įkvėpė partizanus jų neslengvame ir drąsiam kare terliname prieš užaugaryje, o jv didvyriškiję veiksmus, savo šile, kolė liaudies dvasią ir me

** Stalinas „Leninismo klausimas“ XI taida, 1943 m. leidimas, straipsnis „Dėl TSRS Sąjungos Konstitucijos projekto“, pranešimas nepaprastajam VIII Visasąjungiam am tarybų suvėziavime 1936 m. lapkričio mėn. 25 d, pusl. 313 — 314.

ralitatus jausmus. Murijus Melnikaitis, Urbanavičius (Kurmelis), Apvyvalis, Vladio Baronas, Jscenevičius, Motiekos ir kity pavardės šlovings ne tik paties savaimė, bet ir dėl to, kad jese rade savo įtikinėjimą geriausias lietuvių tautos tradicijas, jos didvyriškumas ir begalė išlikimybė savo tėvynei.

Karas pasibaigė, Lietuvos, kaip lygiateisio Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos narė, nepriklausomybė užtikrinta. Ką gi gavo lietuvių tauta me džinginiu atžvilgiu? Dabar visame pasaulyje, neatskiriant turtingiausių šalių milijonai žmonių susirūpiavo vienu klausimu — kur turės jis darbe? Klausimas ne tuščias, nes darbas reikiakia — ar turės jė duona? Varybiniai žmonės tekie susirūpiavimo visiškai netino. Ir tik senesniojoje karioje kai kada pasireiškia savetiškas refleksas, kad ji pasigėmsa pracltį. Bet Lietuvos darbininkai, vargingieji valstietiai, inteligentija, manau, dar gerai atsimena tą baisų susirūpinimą ir supranta, kaip malinaudai jse veikti žmogų. Juk ne dėl saulėaus gyvenimo tėvynėje tikėtinai lietuvių kasmet bėgėavo iekšėti duona į tolimuosius kraštus. Ir kas neappranta, kaip graudu tikrds su tėvyne? . . .

Lietuvai šandien reikaligi tikėtinai darbininkų. Galima su tikrumu pasakyti, kad darbu, vadinais, ir duona, dabar tarybinėje santvarkoje lietuvių tautai visuomet bus aprūpiata. Intelligentijos taip pat daug reikiakia. Ir lietuvių tauta turi su meile jė ugdyti iš savo gelmių, kad būtų savoji, gausi, kvalifikuota, lietuvių liaudies inteligentija. Tik esant aukštam idėjiniam inteligentijos išsivystymui išryškėja geriausiai tautiniai bruožai.

Toliau imkime tautos visuomenėje efektyvumą. Kapitalistisj šalių valstybiniai veikėjai, pramoniniai, žurnalistai nuolat ragina kelti darbe našumą, kaip šalis gerovės pagrindą. Tas neatilike ir faktiškai Lietuvos vyriausybė. Tačiau tos vyriausybės vykdomos politikos sąlygomis, Lietuvos ekonomikos priklausomume nuo Vokietijos sąlygomis, — darbe efektyvumė padidinime ribos buvo labai siauros, ir tas pats padidinimas buvo nukreiptas į didesnę darbe žmonių eksploataciją Ekonomikai Lietuvos rade turėje ir grynai objektyvius apribojimus: nedidelė šalies teritorija, pagrindinių gamybos elementų — anglies, geležies ir beazal vertingų rūdų nebuvimas, jos vyrąjančios agrarizis pobūdis. Visa tai lyg natūraliai nulėmė ir Lietuvos pramonės atstikimą ir, kas skaudžiausia, perspektyvų atstityje nebuvimą.

Įstodama į Tarybų Sąjungą lietuvių tauta iš pagrindų pakėitė ir ekonominę savo šalies padėtį. Iš Vokietijos priedėlio,

iš Europos užkampio, Lietuvos gavo neribotą galimybę pavieinti pažangis, aukštai išvystytą tautinę respubliką, kaip lygiateisės didžiosios Sąjungos narys. Dabar jse škie kurais naujais pagrindais. Pramonės struktūrai pasikeitė, jį gis atitinkančji atilkie pažangis technika pobūmis. Ji dabar užtikrinta galina sąlygiavos baze ir neribota raike savo produkcijai realizuoti. Nėd ra objektyvių kliūčių darbe socialistiškai ir, vadinais, je efektyvumui, kaip tautos gerovės pagrindai, kelti.

It tiesų, kas gali dabar trukti dyti pastatyti bet kuri fabrikų gamykla, specializuotę kokios nors vienos prekių rūšies gamyboje? Niekas, išskyrė trūkums kvalifikuotų darbininkų ir inžinierų — technikų kadra. Lietuvių tarybinis liaudies savo mintį parodžia. Lietuvoje, zakysim, statoma staklių ar: a mašinkų gamyklai Sąjungoje, apskritai, veikiantisj staklių gamyda tai pat gamina tikėtinai, b Lietuvos respublika gali išaati deit tik šimtus arba dešimtis staklių, tekie jse pareikalavimas. Mes rėdies staklių, kurias gamina ta pati gamykla. Ar gėjimas, kad gamykla gamint stakles vien tik atitinkamai respublikai? Žinoms, techniški tai galima, bet ekonomiskai tai bus neracionalu, nuostolinga, gamyba jgis amatiniakę pobūdi, ir, kas svarbiausia, prėdukeja savo kokybe bus blogesne, natūras žymiai žemesne. Tokiu būdu mes ne tik ne priartėjam prie amerikiesj technikos, bet atstulstame nuo jos nors gamykla ir turėty pirmą klasę techniką. O socialistiniai škie jak siekia aukštesisje darbe našumė negu tas, kurj sugėba sukurti kapitalizmas paugniausias je šalyse.

Tokiu būdu, norint pasiekti aukštę darbe našumę, je efektyvumę, maža vien tik pagal davime ir net stekimo, tai turėti, o reikalinges atitinkamai ekonomines ir socialines sąlygas, kurias visoms respublikoms ir duoda Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga.

Šiais samprotavimais ai ne noriu sumažinti reikšmes vietinės arba respublikinės pramonės, tenkinančios iš esmes vietinius poreikius. Bet ir vietinė pramonė gali dirbti natliai, viet tik gausiai je aprūpinant geramą mašinomis. Tai gerai supranta respublikų vadovai, kuriems tuo pačiu metu tenka atsakomybė ir už sąjungines reikšmes jmenes.

Daug laisvę ir darbe padėję tarybinė vyriausybė išvystyti žemės ūkiui, tapusiam stačialausiu ir labiausiai mechurizuetu pasaulyje žemės ūkiu. Jū taje nebesis, ir geriausias tū jredymu gali būti tai, kad jū patekinio karbius poreikius.

Atkelta iš 3 pusl.

vo tautą už kultūrinį Respublikos klestėjimą.

Liaudies mokykla — pirmasis laipsnis žmogaus išsilavinimo, atskingiausias etapas procese formuojant iš jo veiklą mūsų Tėvynės pilietį ir patriotą — turi būti jai pastatytų uždavinių sukūrimo. Vykdydama savo programą, ji turi aktyviai auginti tautoms meilę gimtajai kalbai, liaudies dainoms, gimtajam peizažui ir tuo pačiu metu plėsti mokslinių, taip būsimųjų Tarybų Sąjungos piliėčių, akiratį, e bendrai pažiūras, ji turi aktyviai įnešti meilę didžiąjį daugtatauį Tėvynę — Tarybų Socialistinį Respublikų Sąjungai. Iš to matyti, kad visasąjunginis tarybinio patriotizmo supratimas nepriešpastomas vietiniam patriotizmui. Kaip tik iš jo, kaip iš liaudies šaltinio, įsuga patriotizmas tarybinis santvarka, TSR Sąjungai visuomenė.

Aš manau, Lietuvos vyriausybė nemaža padėdą ir ateltyje dar labiau padės savo lėšomis literatūrai Lietuvos kalba vystyti, ypač originaliai grožinei literatūrai, semiančiai savo aužėtus iš Lietuvos liaudies gyvenimo ir padedančiai žadinti liaudyje naujas kūrybines jėgas.

Be abejoj, Lietuva užims garbingą vietą sąjunginų respublikų tarpe ypatin vias meno bei sporto formas, o jos liaudies chorai bus neįsėmiamas šiltnis tautinei muzikai ir teatrui vystyti.

Karas pasibaigė. Nuo Lietuvos tautos visiem amžiams auniat panti, kurie variė jos kūrybines jėgas. Iš visos širdies linkiu Lietuvos tautai pasisekian statant savo tarybinę valstybę, vystant pramonę ir žemės ūkį, o taip pat tautinę savo forma ir socialistinę savo turinū kultūrą.

Naujųjų 1946 Metų išvakarėse Rokiškyje, kine teatre „Saulė“ salėje, įvyko iškilmingas vakaras, skirtas Naujųjų Metų sutikimui atžymėti. Iškilmingą vakarą atidarė LKP(b) Rokiškio apskr. komiteto sekretorius drg. Pavadauskas. Išrinkus praeidūmą, įgausiai susirinkusius mėsate dirbašūsius bei dab inteligentus platų praneimą padarė Rokiškio apskr. vykdomoje komitete pirmininkas drg. Kairėlis.

— 1945 metais, sako drg. Kairėlis, — didelių žygių ir pergalės vėliai. Jie atnešė mūsų didžiąjį Tėvynę ir visam pasauliui pergalę prieš žmogaus teisių niekintojus, negirdėtus pasaulinio masto žmogžudžius — vokiečius ir japonikus imperalistus.

Drg. Kairėlis nurodė, kad 1945 metais tiek mūsų apskrityje, tiek visoje Tarybų Lietuvoje parieki mablagi rezultatai vykdam vėikiųje ekopantų sugriante kraštie atstatymą.

— Šiais jau pasiektais rezultatais, — sako pranešėjas drg. Kairėlis, — mes dar negalime pasitenkinti. Tai yra tik dalis te darbe, kurį mes privalome nedelsiant baigti atlikti. Naujaisiais 1946 metais, mes dar su didesniu pasiryžimu ir energija turime imtis te darbe, kad mūsų brangioje Tarybų Lietuvoje būtų pilnai užgdytos vėikių ekopantų padarytos žaisdes.

Po gausios aplodismentais palydėtos drg. Kairėlio kalbos, buvo priimtas visų Rokiškio apskr. darbo pirmųjų kreipimasis į visų Rokiškio apskr. (monių, fabriky bei tarybinų ūkių darbuotojus. Kreipimasi tekata perakaltė Rokiškio liaudies švietimo Skyriaus vedėjas drg. A. Fainblumas.

Antroje iškilmingo vakaro dalyje buvo apdovanojami pasižy-

mėję Didžiojo Tėvynės karo 1941 — 1945 metais tarybiniai darbuotojai. Jiems Rokiškio apskr. Vykdomojo Komiteto pirmininkas drg. Kairėlis įteikė medalius „Už šaunų darbą 1941 — 1945 m. m. Didžiajam Tėvynės karo“. Medalius gavo apie 50 Rokiškio apskr. tarybinų darbuotojų.

Apdovanojimą virdu liautojo gyd. V. Barkauskas.

— Didžiojo Tėvynės karo dienomis didelį įvairių vaidmėjų suvaldinę tarybinis užaugans Tarybiniai darbo žmonės, kurie karo metu buvo savo namuose vikomis įėjomis romo aušonųje Armijai iš užaugario, o juo labiau kenkė ir naikino fašistinių grėbių kasinose pabuilia.

Šiandien mūsų Tarybų Lietuva pergalingai atkovojo namus, joa deka savadeta iš huicrinių žmogžudžių nagų. Tarybinis Vyriausybė ir Partija gūiai suprato ir aukščiau įvertino mūsų darbą karo dienomis, ir to pasėkoje šan dien mes esame apdovanojami aukšta Vyriausybės dovanais — medaliai „Už šaunų darbą 1941 — 1945 m. m. Didžiojo Tėvynės karo metu“.

— Aš, atdidėdamas Tarybų valdai už aukštą man dovaną, pasižadau dar energingiau dirbti negu kad iki šiol, — baigia gyd. drg. V. Barkauskas.

Už aukštinę tokios dovanos, padėką pareiškė drg. Ramanauskas.

— Širdingai dėkoju Vyriausybei ir Partijai už tokią didelę dovaną ir katu pasižadau visas savo jėgas atiduoti už mūsų Tarybų Lietuvos gerąs rytojų.

Pe oficialiosios iškilmingoje vakare dalies suvainikuotame buvo pademonstruota nauja filmas „Trylika“.

Pe to įvyko šekial. F. Naujalis.

Rimčiau žiūrėti į politinį darbą

Rokiškio apskr. pramkombinatų žinioje esančiose imonėse yra labai apsnūdęs politinis darbas. Apie besiantinančius rinkimus į TSRS Aukščiausiąją Tarybą (monių vadovybės, matyti, mažia ką težiavo. Pramkombinato vadovybė dar pravedė vos tik keturius susirinkimus artėjančių rinkimų klausimu.

Bendral, Rokiškio apskr. pramkombinato vadovybė nesilms

priemonių, kad jų žinioje esančių imonių dirbantieji būtų supažindinami su rinkiminiais anotatais ir Stalino Konstitucija.

Rokiškio apskr. pramkombinato direktorius drg. Vabalas turi imtis konkrečių priemonių, kad jo žinioje esančiųjų (monių dirbantieji būtų pilnai pasiruošę besiantinantiems rinkimams.

F. Kondroška.

Moterų organizacija surengė vakarą

1945 m. gruodžio mėn. 25 d. Južinių moterų organizacija surengė vakarą su menine dalimi.

Čia daug išloiatyvos parodė vietos moterų organizatorė drg. B. Kitytė Liučija.

Vakare dalyvavo apie 400 žmonių.

Gautes už vakarą pelnsas bus sunaudotas reikalingiems dalykams šiai moterų organizacijai įsigyti. (Mūsų koresp.)

Tarybinis Darbo Didvyris, Stalino vardo fabriko direktorius A. ELIANAS

Socialistinės lenktynės taikos metu

Siekdami naujų produkcijos laimėjimų mes stengėmės iš naudoti visas įmanomas technines galimybes. Tai mums leido sutaupyti daug darbo laiko.

Gaminami įvairias mašinų detales, mes naudojames praktika iš Didžiojo Tėvynės karo, kada dar mes gaminome artilerijos pabūklus. To, kas buvo anuomet išmėkta, mes pritaikome ir dabar. Ten, kur gaminama ypač sudėtingi ir komplikuoti daiktai, stovi labiausia sugėbą žmonės su geriausiais įrankiais.

Tai viskas davė dirbantiesiems galimybę jau iš pirmųjų dienų pasiekti gerų rezultatų, žinoma, tik pasėkoje to, kad

fabriko buvo plačiai organizuotos seclenktynės.

Komjaunuolė Cherievs, dirbanti viename fabriko skyriuje, jau pirmoje mėnesio bėgyje darbą paratė tekiame lygyje, kad išpildė darbe normą 260 procentų, Simakevas — 167 procentais, Andrijanova — 174 procentais, tekiatejas Mescucovas — 225 procentais.

Dar gerėnių rezultatų pasiekė dirbantieji paskutiniojo mėn. kada mūsų Gerkie mieste fabrikas išjungė į seclenktynes su Meletove varde automobilių fabriku, besiantinančių rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą garbei.

Mūsų dirbantieji, išjungė iš mas seclenktynes su automobi-

lininkais, ne tik kad mes jų neatsilikė, bet pasiekė gražią pergalę.

Buvusio darbininke, dabar meisteris Michė Petro iniciatyva pradėtasis seclenktynavimas privedė ne tik prie atskirų brigadų rekordinių laimėjimų, bet ir aukštai pakėlė gamybą visame fabrike. Taip, pavyzdžiui, gruodžio 6 d. viros try palmanės visuose fabriko skyriuose išpildė normas nuo 180 iki 355 procentų. Šis faktas galims išaiškinti tuo, kad seclenktynės, apginkluotos atitinkamai aukšta technika, padeda ne tik pasikiekti rekorditame, bet ir visam kolektyvui darbe našu me pakelime.

Deja, tenka pasakyti, kad pe

kare kai kurie gamybiniai grupių vadai atstale nuo seclenktynių, ir mūsų fabrike yra atveji, kad kai kurie oshų viršininkai po kare pradėjo mačiau atsiginti. Žiniek, visą dieną ochas dirba mablagai, kitą dieną je gamybinis pajėgumas jau silpnėja. Tai vis dar pasireiškia tas senas įprotis, nuo kurio karo metu mes jau buvome atpratę. Bet blogiausias, kad šitas įprotis ir yra didžiausiu seclenktynių stabdžiu.

Mums reikia, kaip ir karo metu, su didėle pagarba kreipti dėmesį į stachanovicčius, į jų spurtuolėkų judėjimą, šiam judėjimui padėti. Tai didžiausia pareiga pirmųjų viršininkų, cechų, gamybos skylių direktorių. Už tinkamą organizaciją darbuvietyje turi atsakyti meisteriai, paskiekti viršininkai. Jų darbas turi kontroliuoti cechų viršininkas ar je pavaduotojas.

Konstruktoriai private kreip-

ti dėmesį į instramentų reorganizavimą, kurie pagarba dirbantieji ir stachanovicčiai galėtų pasiekti naujų laimėjimų taikos produkcijoje.

Prieš technologus stovi atkaklingas uždavinys — išmokinti ir tinkamai apdirbti naują reorganizaciją technologiją taikos produkcijoje gamyboje. Šiuo atveju didžiausią pavyzdį reikia imti iš praėjusių karo metų.

Aš jau ne sakalbu apie mašinų darbą, apie akivaizdų agitaciją, be ko iš viso būtų neįmanomas seclenktynių pravedimas.

Stachanovicčių pradėtasis gamybinis darbe pakelimo judėjimas vis plačiau ir plačiau apima dirbančiųjų mases — tūkstantais darbininkai. Ir nėra abejonės, kad šis judėjimas padės mūsų pramonę perleiti iš karo į taikos meto pramonę.

Vasė J. Būtenas.

Dėl TSRS prekybos santykių su Prancūzija

Gruožio mėn. 29 d. Maskvoje šis susitarimas leidžia atnaujinti ir išvystyti prekybą su komisare drg. Mikojevas ir Prancūzijos ambasadoriaus generolo Kaira buvo pasirašytas naujas prekybos susitarimas tarp TSRS ir Prancūzijos.

Ivykdytas nuosprendis vokiškų fašistų byloje

Brianske mieste sikišteje buvo įvykdytas Karo Tribunolo nuosprendis prieš vokiškus fašistinius piktadarius Bernhardą, Hamaug ir Lemlerį, nuteistuosius mirčiai pakariančius mašinių tarybinių piliėčių, jų tarpe vokiečių, moterų, senelių kankinimą ir naikinimą Oriole, Brianske ir Bobruiske srityse.

Steinas nuteistas 20 m. katorgos darbu.
Kita, vokišką žvėriškumą bya Leningrade Karo Tribunole tobėsijusia. (Elta).

Kilnojamas kinas rinkėjams

Respublikos klasifikacijos valdyba nusistatė į Šiaulius, Panevėžį, Ukmergę, Alytus ir kitas apskritys rinkimines apylinkes gerai įrengtus kilnojamus kinas. Riekiėjams bus pademonstruotos filmos: „Oriole mūšiai“, „Už tarybinę tėvynę“, „Pirmosios gegužės paradus Maskvoje“, „Vasilcų apskrityų rinkimines apylinkes“ ir kitas. Prieš kiekvieną filmą bus parodytas Lietuvos TSR chromitruotos filmos: „Oriole mūšiai“, kinas žurnalas. (Elta).

Keturį milijoną pūdų cukraus

Vin'cos cukraus tresto įmonė pagamins daugiau kaip 4 000 000 pūdų cukraus — du kartus daugiau, kaip praėjusio visose nuo sezono pradžios srityse metais.

Seminaras valstijų partiniams organizatoriams, vykdytojų pirmininkams ir moterų organizatorėms

Š. m. gruodžio mėn. 28 — 29 d. d. Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrityje komitete partininkams su pasirušimui rinkimams į TSRS Aukščiausiąją Tarybą, įvyko seminaras valstijų partiniam organizatoriams, vykdytojų pirmininkams ir taip pat moterų organizatorėms.

- 1. TSRS ekonomines pažinimas. Socialistinės sistemos pranašumas prieš kapitalistinę sistemą.
- 2. Tarybinės valstybės susiparinimas ir tarybinės demokratijos išvystymas.
- 3. TSRS piliečių teisės ir pareigos.

- 4. TSRS — daugiatutė valstybė. TSRS tautų draugystė.
- 5. Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Konstitucija.
- 6. TSRS politinis pagrindas. Darbo žmonių deputatų tarybės valstybinės valdžios organai.
- 7. Taip pat buvo aptarta ir kiti klausimai.

Neleistinas elgesys

Jaunelis įsipaigojo p'atinti spaudą Rokiškio m. gyventojų tarpe, pasiskaitant atskromis gatvėmis, o taip pat praveisti individualius pasikalbėjimus apie artėjančius rinkimus.

Jau pirmą savo darbo dieną aktyvas pasiekė gražių rezultatų. Taip, pavyzdžiui, komjaunolis Uškūrelis per vieną dieną išpa'ino 13 e. zemplorių įvairių laikraščių ir kartu pravedė 20 individualinių pasikalbėjimų su gyventojais artėjančių rinkimų klausimais.

Rokiškio m. komjaunimo ir nesajungtino jaunimo aktyvo susirinkimas

1945 m. gruodžio mėn. 30 d. Atrėje susirinkimo dalyje, LLKJS Rokiškio apskr. komiteto komjaunimo ir nesajungtino jaunimo aktyvo susirinkimas.

Susirinkimą atidarė LLKJS Rokiškio apskr. komiteto II sekretorius drg. Rakauskas. Piatų pranešimą padarė LKP(b) Rokiškio apskr. Komiteto agitacijos — propagandos skyriaus sekretorius drg. Pivorūnas. Savo kalboje pranešėjas plačiai nušvietė komjaunimo uždavinius priešrinkimnėje ktm panijėje. Drg. Pivorūnas nurodė kaip kiekvienas komjaunolis turi vesti priešrinkimnę agitaciją valstiečių tarpe, aiškinant jiems rinkiminius nuostatus ir Stalino Konstituciją.

J. Rakauskas;

Naujų Metų sutikimas Juodupėje

Gruožio mėn. 31 d. Juodupės progimnazijos saviveiklos rataliai, mokytojų vadovaujami, suruošė Naujų Metų sutikimą — vakarą. Po iškilmingo momento skirto posėdžio buvo plati meninė programa: baletai, tautiniai bei sportiniai šokiai, savos kūrybos skaitymas, nuotakingas monologas, chore parodymas ir mokytojų A. Paplenio parašytas vaizdelis „Naujų Metų sutikimas sėdiuje“.

Iš Juodupės valsč. pionierių veiklos

Šiais mokslo metais jau visose Juodupės valsč. mokyklose suorganizuota pionierių būreliai. Pioneriai, vadovaujami mokytojų, gana gražiai veikia. Pav. galima paminėti Juodupės pradž. mokyklos mokyt. Talopą Kestę, kuris vadovauja šios mokyklos pionieriams. Jis reguliariai kas savaitę organizuoja pionierių susirinkimus ir įtraukia vaikus į saviveiklę. Mokyt. Tulėpas vadovaujami pionieriai gana gražiai pasiruošė per Naujų Metų eglutę. Neblogai su pionieriais dirba ir kitų mokyklų mokytojai (A. Birs, Alf. Mulvins ir kt.).

Daugiau susidomėjime slidžių sportu

Tarybų Sąjungoje slidžių sportas yra labai paplitęs ir yra vienas iš pagrindinių sporto šakų. Jauneliai visą savo laisvalaikį skiria šiam sportui ir to pasekoje Tarybų Sąjungoje slidžių sportas yra gana aukštoje vietoje.

Mūsų tarybinėje respublikoje slidžių sportas dar nėra labai išvystęs. Smetenimis reikiama bei vokiščių ekupacijos metu jaunuoliams nebuvo palankių sąlygų, tačiau dabar Tarybų valdžia į šį reikšimą kreipia didelį dėmesį. Iš dalies šia dar trūksta pašų jaunuolių pastangų ir nere.

Jauneliai turėtų suprasti, kad slidžių sportas yra vienas iš geriausių priemonių fiziniams kūnui lavinimui, neakaitant jaut, kad šis sportas teikia sportuojančiam didelį malonumą.

Vikimės, kad į šį domų ir sveiką sportą jaunuomenė atkreipta atitinkamų dėmesį.

M. K.

Fedotovas
Artolėna pirmūnaitis